

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор університету

В'ячеслав ШЕБАНІН

«29» 08 2023 р.

ДЕКЛАРУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЗБІЛЬШЕННЯ
ЛІЦЕНЗОВАНОГО ОБСЯГУ НА ТРЕТЬОМУ
(ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ

Розглянуто та схвалено
на засіданні вченої ради університету
(протокол № 1 від «29» 08 2023 р.)

Миколаїв
2023

1. Перелік спеціальностей на третьому (освітньо-науковому) рівні із зазначенням освітніх програм за кожною спеціальністю:

Спеціальність	Освітня програма
(051) Економіка	Освітньо-наукова програма Економіка
(073) Менеджмент	Освітньо-наукова програма Менеджмент
(201) Агрономія	Освітньо-наукова програма Агрономія
(204) Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Освітньо-наукова програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

2. Контингент здобувачів освіти за кожною освітньою програмою відповідної спеціальності календарний рік

Назва спеціальності	Назва освітньої програми	Кількість здобувачів
БАКАЛАВР		
(015) Професійна освіта <i>Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології</i>	ОПП Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	20
(015) Професійна освіта <i>Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології</i>	ОПП Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)	36
(051) Економіка	ОПП Економіка	38
(071) Облік і оподаткування	ОПП Облік і оподаткування	189
(072) Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	ОПП Фінанси, банківська справа та страхування	18
(072) Фінанси, банківська справа та страхування	ОПП Фінанси, банківська справа та страхування	55
(073) Менеджмент	ОПП Менеджмент	450
(122) Комп'ютерні науки	ОПП Комп'ютерні науки	89
(141) Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	ОПП Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	379
(162) Біотехнології та біоінженерія	ОПП Біотехнології та біоінженерія	62
(162) Біотехнології та біоінженерія	ОПП Біотехнології та біоінженерія	13
(181) Харчові технології	ОПП Харчові технології	167
(193) Геодезія та землеустрій	ОПП Геодезія та землеустрій	76
(201) Агрономія	ОПП Агрономія	662

Назва спеціальності	Назва освітньої програми	Кількість здобувачів
(204) Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	241
(208) Агроінженерія	ОПП Агроінженерія	481
(241) Готельно-ресторанна справа	ОПП Готельно-ресторанна справа	108
(242) Туризм і рекреація	ОПП Туризм	10
(242) Туризм	ОПП Туризм	11
(281) Публічне управління та адміністрування	ОПП Публічне управління та адміністрування	81
МАГІСТР		
(015) Професійна освіта <i>Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології</i>	ОПП Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	49
(015) Професійна освіта <i>Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології</i>	ОПП Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)	-
(071) Облік і оподаткування	ОПП Облік і оподаткування	76
(072) Фінанси, банківська справа та страхування	ОПП Фінанси, банківська справа та страхування	16
(072) Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	ОПП Фінанси, банківська справа та страхування	4
(073) Менеджмент	ОПП Аграрний менеджмент	-
(073) Менеджмент	ОПП Менеджмент	93
(141) Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	ОПП Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	145
(152) Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка	ОПП Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка	16
(162) Біотехнології та біоінженерія	ОПП Біотехнології та біоінженерія	10
(175) Інформаційно-вимірювальні технології	ОПП Якість, стандартизація і сертифікація	7
(181) Харчові технології	ОПП Харчові технології	54
(193) Геодезія та землеустрій	ОПП Геодезія та землеустрій	51
(201) Агрономія	ОПП Агрономія	228
(201) Агрономія	ОНП Агрономія	88
(204) Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	ОНП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	-
(204) Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	76
(208) Агроінженерія	ОПП Агроінженерія	142
(208) Агроінженерія	ОНП Агроінженерія	-
(211) Ветеринарна медицина	ОПП Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	9

Назва спеціальності	Назва освітньої програми	Кількість здобувачів
(212) Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	ОПП Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	59
(281) Публічне управління та адміністрування	ОПП Публічне управління та адміністрування	111
МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР		
(071) Облік і оподаткування	ОПП Облік і оподаткування	1
(072) Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	ОПП Фінанси, банківська справа та страхування	-
(073) Менеджмент	ОПП Менеджмент	17
(081) Право	ОПП Право	-
(122) Комп'ютерні науки	ОПП Комп'ютерні науки	2
(141) Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	ОПП Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	3
(162) Біотехнології та біоінженерія	ОПП Біотехнології та біоінженерія	2
(162) Біотехнології та біоінженерія	ОПП Біотехнології та біоінженерія	-
(181) Харчові технології	ОПП Харчові технології	1
(201) Агрономія	ОПП Агрономія	5
(204) Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	3
(208) Агроінженерія	ОПП Агроінженерія	-
(212) Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	ОПП Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	-
(242) Туризм	ОПП Туризм	5
(242) Туризм і рекреація	ОПП Туризм	
ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ		
(051) Економіка	ОНП Економіка:	11
(073) Менеджмент	ОНП Менеджмент	12
(201) Агрономія	ОНП Агрономія	9
(204) Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	ОНП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	5

3. Обґрунтування необхідності збільшення ліцензованого обсягу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

3.1. Короткий опис програм

Короткий опис програми: ОНП МЕНЕДЖМЕНТ

Найменування спеціальності: 073 Менеджмент

Освітній рівень: третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Назва програми: Менеджмент

Обсяг освітньо-наукової програми (в кредитах ЄКТС і роках):

240 кредитів ЄКТС, нормативний термін навчання – 4 роки.

Мета програми: Підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів у галузі знань управління та адміністрування зі спеціальності 073 Менеджмент з метою відтворення інтелектуального потенціалу держави, забезпечення сфер соціальної та виробничої діяльності кваліфікованими фахівцями шляхом здійснення наукових досліджень і отримання нових теорій, методів та практично спрямованих результатів.

Предметна область: Об'єкт вивчення: управління організаціями та їх підрозділами.

Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Теоретичний зміст предметної області: парадигми, закони, закономірності, принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проектного менеджменту тощо; функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті.

Методи, методики та технології: методи і методики дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, психологічні, документальні, балансові); методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проектування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи створення і розвитку організаційної культури, методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо); методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні); технології обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, система підтримки прийняття рішення (СППР), сучасний інструментарій штучного інтелекту в сфері менеджменту.

Інструменти та обладнання: інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в менеджменті.

Орієнтація програми: Освітньо-наукова, дослідницька. Наукові дослідження з новими та удосконаленими теоретико-методичними, практично спрямованими результатами.

Особливості програми: Інтегрована підготовка докторів філософії, що поєднує освітню, наукову та практичну спрямованість навчання. Освітня складова програми. Програма реалізується у невеликих групах дослідників. Програма передбачає диференційований підхід до здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Наукова складова програми. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не належить до основної освітньої і оформлюється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача і є складовою частиною навчального плану. Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів

філософії зі спеціальності є те, що окремі складові власних наукових досліджень здобувачі зможуть виконувати під час практичних занять з дисциплін професійної підготовки. Практична складова програми полягає у проходженні педагогічної та науково-дослідної практики з організації і методики проведення наукових досліджень.

Опис необхідності розширення ліцензованого обсягу:

Підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-науковим рівнем розпочалася в Миколаївському національному аграрному університеті (далі – МНАУ) з 1991 р. Процеси змін форм власності, інституалізації, формування ринкової економіки та подальше реформування економічної системи України потребували управлінців найвищої кваліфікації, підготовку яких забезпечував університет. Крім того, висококваліфікованих наукових управлінських кадрів потребувала система вищої освіти та науково-дослідних закладів Південного регіону. Двічі (у 2003 та 2007 рр.) аспірантура МНАУ проходила перереєстрацію та у 2016 р. закладом отримано ліцензію на підготовку докторів філософії зі спеціальності 073 Менеджмент.

За прогнозами, до 2026 р. попит на кадри вищої кваліфікації з управління зросте на 21,5%, що обумовлено необхідністю проведення політики змін у багатьох галузях. Низка об'єктивних і суб'єктивних чинників зумовлюють потребу сучасних менеджерів соціальної сфери, HR-менеджерів, IT-менеджерів, менеджерів сфери охорони здоров'я.

Збільшення ліцензійного обсягу спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітнього ступеня «Доктор філософії» у Миколаївському національному аграрному університеті надає можливість підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір управлінців, здатних до реалізації трансформацій у суспільстві, до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти, оскільки Університет належить до закладів вищої освіти, що формує у здобувачів вищої освіти цілісну систему знань, умінь і навичок та професійну майстерність.

Підставами щодо можливості **збільшення ліцензійного обсягу** Миколаївському національному аграрному університету для підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування освітнього ступеня «Доктор філософії» є:

1. Потреба регіонів України у висококваліфікованих фахівцях зі спеціальності 073 Менеджмент, які здатні проводити дослідження за такими основними напрямками : формування конкурентоспроможного і соціально орієнтованого розвитку підприємницьких структур аграрного сектора економіки; управління економічною безпекою України в умовах глобалізації; формування відтворення потенціалу у кризових умовах; управління продовольчою безпекою на засадах сталого розвитку сільського господарства; управління людським капіталом на підприємствах різних форм власності; організаційно-правове регулювання розвитку територіальних громад; оцінювання та контроль діяльності органів

публічного управління; розвиток страхової екосистеми України в умовах структурних трансформацій; управління системою фінансово-економічної безпеки соціально-економічних систем різних рівнів функціонування; розвиток механізмів управління персоналом в системі менеджменту підприємств, установ та організацій; формування управлінського потенціалу місцевого розвитку територіальних громад;

2. Наявність в Університеті факультету менеджменту, до складу якого входять кафедри менеджменту та маркетингу; публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки; економічної кібернетики, комп'ютерних систем та інформаційних технологій; економіки підприємств і відповідних наукових шкіл;

3. Науково-педагогічні кадри (10 докторів наук) для забезпечення освітньо-наукового процесу;

4. Наявність матеріально-технічної бази і перспектив її розвитку згідно комплексної програми розвитку Університету;

5. Наявність навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

Гарантіями виконання ліцензійних умов є: підтримка з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, стейкхолдерів; виконання комплексної програми розвитку Університету, яка охоплює всі напрямки діяльності закладу вищої освіти.

Наявний кадровий склад, науково-методична та матеріально-технічна база, комунікаційні зв'язки зі стейкхолдерами дозволяють на якісному рівні готувати докторів філософії за освітньо-науковою програмою Менеджмент зі спеціальності 073 Менеджмент, які здатні забезпечити стійкий розвиток регіону (громад), підприємницьких структур, державних інституцій - **з ліцензованим обсягом 14 осіб денної форми навчання.**

Короткий опис програми: ОНП АГРОНОМІЯ

Найменування спеціальності: 201 Агрономія

Освітній рівень: третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Назва програми: Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

Обсяг освітньо-наукової програми (в кредитах ЄКТС і роках): 4 роки навчання. Обсяг освітньої програми доктора філософії становить 60 кредитів ЄКТС. Мінімум 35% обсягу освітньої програми спрямовано для здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

Мета програми: Підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі агрономії за спеціальністю 201 Агрономія, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі агрономії, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти.

Предметна область: Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність 201 Агрономія Об'єкт вивчення та діяльності: агрономія – області дослідження агрокліматичних факторів, ґрунтів, рослин, закономірностей формування врожайності та якості продукції рослинництва, її зберігання і доробки.

Об'єкт вивчення: селекційні, агротехнічні процеси, закономірності формування врожайності та якості продукції. Цілі навчання: формування науково-професійних компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької діяльності та впровадження сучасних технологій дослідження в агрономії та їхніх компонентів – генетики, селекції, насінництва, ґрунтознавства, землеробства (в т. ч. органічного), агрохімії, рослинництва, захисту рослин, овочівництва, кормовиробництва. Теоретичний зміст предметної області: прикладні наукові дослідження в сфері агрономії, продовольства, агроекології; розробка і впровадження теорій і концепцій управління агрономічними процесами. Методи, методики та технології: Методи і методики генетичних, біотехнологічних, селекційних, лабораторних, польових, вегетаційних, досліджень, інформаційні системи і технології в агрономії. Інструменти та обладнання: методи і методики генетичних, біотехнологічних, селекційних, лабораторних, польових, вегетаційних, досліджень, інформаційні системи і технології в агрономії.

Орієнтація програми: Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії. Фундаментальні наукові дослідження, які спрямовані на створення нових технологій та/або методів аналізу, що матимуть широке практичне застосування. Загальний обсяг освітньої складової даної програми 60,0 кредитів ЄКТС. Вона передбачає цикл дисциплін 4 загальнонаукової підготовки у розмірі 6,0 кредитів ЄКТС, що становить 10 %, що є обов'язковими компонентами (філософія науки, теоретичне обґрунтування систем землеробства), цикл спеціальної (професійної) підготовки становить 14 кредитів ЄКТС (23,3%), що є обов'язковими компонентами (сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, організація і проведення навчальних занять, управління науковими проєктами, академічна доброчесність та право інтелектуальної власності). Цикл дослідницької підготовки передбачено в обсязі 13,0 кредитів ЄКТС, що становить 21,7 % від загального обсягу програми (статистичний аналіз і моделювання процесів в агрономії, спеціальні інформаційні системи і технології, методологія наукових досліджень та методи наукового аналізу, педагогіка вищої школи); цикл мовної підготовки становить 7 кредитів ЄКТС (11,7%), що є обов'язковими компонентами (іноземна мова за професійним спрямуванням (академічне письмо та усне наукове мовлення); 16 кредитів ЄКТС передбачено на дисципліни циклу спеціальної (професійної) підготовки за вибірковою компонентою. Практична підготовка здобувачів, зокрема педагогічна практика, становить 4,0 кредитів ЄКТС. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у дисертаційної роботи.

Особливості програми: Інтегрована підготовка докторів філософії, що поєднує чітку практичну спрямованість навчання агрономії. Програма передбачає надання фундаментальних теоретико-методичних знань та практичних навичок з процесів та закономірностей у галузі агрономії. Орієнтована на глибоку професійну підготовку сучасних фахівців у сфері агрономії, ініціативних та здатних до швидкої адаптації до вимог сучасного агробізнесу. Враховує сучасні вимоги до вирішення практичних питань шляхом використання набутих знань. Формує фахівців з новими перспективними засобами мислення, здатних застосовувати не лише існуючі методи дослідження, але й розробляти нові на основі сучасних наукових досягнень.

Опис необхідності розширення ліцензованого обсягу:

Багаторічний досвід підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія, а також моніторинг потреб ринку праці засвідчили необхідність здійснення підготовки доктора філософії зі спеціальності 201 Агрономія в освітньому процесі Миколаївського національного аграрного університету. Попит на робітників із найвищим кваліфікаційним рівнем в галузі 20 Аграрні науки та продовольство - високий. За прогнозом, до 2025 р. він зросте на 25,7%, що обумовлено економікою країни. Низка об'єктивних і суб'єктивних чинників зумовлюють потребу в підготовці фахівців з агрономії, оскільки роботодавці мають усе менше можливостей для вдосконалення професійної підготовки працівника на робочому місці.

Збільшення ліцензійного обсягу спеціальності 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство для підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітнього ступеня «Доктор філософії» у МНАУ надасть можливість підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір фахівців, здатних до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі агрономії, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти, оскільки Університет належить до закладів вищої освіти, що формує у здобувачів вищої освіти цілісну систему знань, умінь і навичок та професійну майстерність.

Сьогодні у сільському господарстві відбуваються значні зміни. Це використання новітніх розробок у технологіях, пов'язаних з точним землеробством, створення високопродуктивних сортів і гібридів. Необхідний рівень кваліфікації забезпечується комплексною системою підготовки фахівців, яка повинна постійно вдосконалюватися. Пріоритетним є також оволодіння не лише професійними знаннями, а й уміннями і навичками наукової діяльності, що зумовлює необхідність посилення практичної спрямованості професійної підготовки майбутніх фахівців, що є важливим чинником інтеграції української освіти у світовий освітній і науковий простір, до здійснення професійної та наукової діяльності на рівні європейських і світових стандартів. Саме тому, дисципліни, передбачені в ОНП, спрямовані на набуття компетентностей, які обумовлені потребами сільськогосподарського виробництва та науки.

Підставами щодо можливості **збільшення ліцензійного обсягу** МНАУ для підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за ОНП Агрономія освітнього ступеня «Доктор філософії» є:

- потреба Південного регіону України у висококваліфікованих фахівцях зі спеціальності 201 Агрономія, які здатні проводити дослідження за такими основними напрямками:
 - удосконалення структури сівозмін та системи удобрення в аграрних підприємствах регіону;
 - розробка сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур, у т. ч. і в напрямку енергозбереження (No-till, Pro-till, Mini-till);
 - застосування інтегрованої системи захисту сільськогосподарських культур від бур'янів, шкідників та хвороб;
 - дослідження процесів ерозії ґрунтів та стійкості агроecosистем півдня України;

- розробка технологічних прийомів з переробки сільськогосподарської продукції;
 - вивчення навколишнього середовища, якості поверхневих вод, вмісту важких металів у ґрунтах регіону;
 - наукове обґрунтування ролі механічного обробітку ґрунту в оптимізації його основних властивостей та реакція сільськогосподарських культур на нульовий обробіток ґрунту;
 - дослідження та математичне моделювання родючості ґрунтів;
 - організація та ефективний розвиток регіональної системи виробництва насіння зернових культур;
 - вивчення впливу агротехнічних заходів вирощування сільськогосподарських культур на технологічні якості зерна, насіння.
- наявність в Університеті факультету агротехнологій, до складу якого входять кафедри ґрунтознавства та агрохімії, рослинництва, землеробства, геодезії та землеустрою, виноградарства та плодощовніцтва;
 - наявність матеріально-технічної бази і перспектив її розвитку згідно комплексної програми розвитку Університету;
 - достатність науково-педагогічних кадрів для забезпечення освітньо-наукового процесу;
 - наявність навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.
- Гарантіями виконання ліцензійних умов є:
- підтримка з боку органів місцевого самоврядування, роботодавців;
 - виконання комплексної програми розвитку Університету, яка охоплює всі напрямки діяльності закладу вищої освіти.
- Наявне інформаційне, науково-методичне та матеріально-технічне забезпечення, кадровий потенціал, а також потреби регіону дозволяють на якісному рівні готувати докторів філософії за ОНП Агрономія зі спеціальності 201 Агрономія – з ліцензованим обсягом *14 осіб денної форми навчання*.

2. Обґрунтування необхідності збільшення ліцензованого обсягу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

1) Кадрове забезпечення

Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у МНАУ відповідає Ліцензійним умовам (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»). Освітня та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників відповідає освітнім компонентам, які вони реалізують, зокрема: мають відповідну базову освіту; науковий ступень; необхідну кількість публікацій у виданнях Scopus, Web of Science, фахових виданнях; наявність досвіду професійної діяльності за відповідним фахом; керівництво (консультування) дисертації на здобуття наукового ступеня; беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Усі науково-педагогічні працівники у відповідні терміни проходять

підвищення кваліфікації у вітчизняних та зарубіжних закладах вищої освіти та науково-дослідних установах.

Проведення лекцій, практичних, семінарських та практичних занять, педагогічної практики на третьому (освітньо-науковому) рівні, здійснення наукового керівництва дисертаційними дослідженнями забезпечують науково-педагогічні працівники, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше чотирьох умов, що визначені у пункті 38 Ліцензійних умов.

Освітній процес на третьому (освітньо-науковому) рівні забезпечують 29 НПП, які мають науковий ступінь та вчене звання. З них за основним місцем роботи працюють 28 осіб, що становить 96,5 відсотків. Цей показник перевищує норматив Ліцензійних умов на 46,5 відсотків.

Зокрема, для реалізації освітніх компонентів ОНП Менеджмент залучено 15 НПП, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них за основним місцем в університеті працює 14 осіб, що становить 93,3 відсотки і перевищує норматив Ліцензійних умов на 43,3 відсотки.

Задля здійснення керівництва науковою складовою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти ОНП Менеджмент задіяно 4 доктори наук, що більше нормативу Ліцензійних умов.

Освітній процес ОНП Агрономія забезпечують 12 НПП, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них за основним місцем в університеті працює 11 осіб, що становить 92 відсотки і перевищує норматив Ліцензійних умов на 42 відсотки.

Задля здійснення керівництва науковою складовою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти ОНП Агрономія задіяно 3 доктори наук, що більше нормативу Ліцензійних умов.

Так, частка науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене звання та працюють у МНАУ за основним місцем роботи, становить більше 50 відсотків на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з них 15 осіб, мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, для здійснення керівництва науковою складовою освітньо-наукових програм, що забезпечує виконання Ліцензійних умов.

Отже, кадровий потенціал науково-педагогічних працівників за ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти є висококваліфікованим, викладачі представляють свої доробки у вітчизняній та міжнародній науці, беруть участь у міжнародних проєктах у відповідних галузях постійно підвищують свою кваліфікацію, що уможливорює забезпечити підготовку здобувачів освітнього ступеня «Доктор філософії» з ліцензованим обсягом 48 осіб.

2) Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Основна інформація про діяльність МНАУ розміщена на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти: www.mnau.edu.ua, зокрема: структура; нормативні документи; ліцензування та акредитація; освітня, наукова та міжнародна робота; зразки документів про освіту; інформація про навчальні та наукові структурні підрозділи, освітні програми, правила прийому, контактна інформація, інша інформація відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту».

З метою забезпечення якісної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в університеті на належному рівні налагоджена робота з організації інформаційного забезпечення освітнього процесу.

Так, бібліотека МНАУ є науковим, навчальним, інформаційним та культурно-просвітницьким підрозділом університету, є найбільшою бібліотекою сільськогосподарського профілю у Миколаївській області, а також методичним центром обласного об'єднання сільськогосподарських бібліотек.

Загальна площа бібліотеки складає 1368 м², площа книгосховищ – 420 м². Бібліотека має 8 читальних залів, зі спеціальною літературою та літературою із суспільних наук, а також з художньою літературою. Загальна кількість посадкових місць складає 380. В тому числі, створені філії бібліотеки в гуртожитках Університету, де також є читальні зали. В науковій бібліотеці університету є абонементний зал для видачі необхідної літератури, функціонує електронний каталог. В електронному читальному залі здобувачі вищої освіти мають можливість працювати з БД бібліотек України та світової спільноти; здійснювати пошук в Internet, користуватись інформацією, розміщеною на сайті бібліотеки та університету; працювати з електронними варіантами навчальних посібників та підручників НПП.

Бібліотека МНАУ на період введення воєнного стану в Україні продовжує надавати послуги у традиційному режимі та дистанційно. Фахівці бібліотеки: консультують щодо публікацій у міжнародних наукометричних базах, розміщують публікацій в репозитарії МНАУ, редагують списки використаної літератури, готують навчально методичну літературу до видання, надають індекси УДК та авторського знаку. Також є можливість отримати повні тексти навчальної літератури в електронному вигляді за електронною адресою library@mnau.edu.ua.

Представлення електронних ресурсів, послуг і сервісів, своєчасне інформування про всі аспекти діяльності та здобутки бібліотеки здійснюється через веб-сайт бібліотеки <https://lib.mnau.edu.ua>.

Одним із шляхів підвищення міжнародного рейтингу університету є розміщення наукового доробку вчених та молодих науковців в Інституційному репозитарії МНАУ, який є джерелом забезпечення вільного доступу до наукових публікацій та навчально-методичних видань працівників університету <https://dspace.mnau.edu.ua>.

НПП та здобувачі мають вільний доступ до наукометричних баз Scopus і Web of Science. Доступ надано згідно з Наказом МОН від 6.11.2018 року №1213 «Про надання доступу закладам вищої освіти і науковим установам, що знаходяться у сфері управління МОН, до електронних наукових баз даних».

МНАУ також отримав повнотекстовий доступ до найбільшого наукового видавництва Springer Nature. Колекція містить понад 2 тис. найвпливовіших

світових англomовних журналів з різних галузей знань. Більше 1,5 тис. з них індексуються базами даних Scopus та Web of Science і належать до категорії журналів перших двох кuartилів (Q1, Q2).

Бібліотечний фонд нараховує 269032 прим., у т. ч.: навчальних – 232245, період. видань – 19608, державною мовою – 224239, інозем. мовами – 44793. Сучасна навчально-методична та наукова література на паперових та (або) електронних носіях представлена в читальних залах бібліотеки МНАУ.

Щороку бібліотека передплачує понад 100 назв періодичних видань.

Наразі бібліотека працює з періодичними виданнями в паперовому та електронному вигляді для підготовки здобувачів спеціальностей: Менеджмент - більше 15 найменувань фахових періодичних видань; Агрономія – 18 найменувань фахових періодичних видань; «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування» - 14 фахових періодичних видань, Економіка - 15 періодичних видань, «Агроінженерія», «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» - 15 періодичних видань, «Біотехнології та біоінженерія», «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» - 16 періодичних видань.

Комунікаційний процес навчання здобувачів забезпечуються також через використання СДН Moodle, платформ Jitsi Meet, Zoom, Google Meet, створення Viber та Telegram-груп, графіку консультиування, інше.

З метою якісного забезпечення викладання навчальних дисциплін відповідно до ОНП науково-педагогічними працівниками розроблені необхідні навчально-методичні матеріали, а саме: робочі програми дисциплін, силабуси, курси лекцій, методичні вказівки до різного виду занять, видані підручники та навчальні посібники.

Кожен НПП, самостійно визначає форми та методи навчання і викладання й формує кейс відповідних матеріалів, що на його думку є найбільш доцільними і відповідає принципам академічної свободи. При підготовці навчальних матеріалів НПП використовують результати наукових досліджень під час складання робочих програм навчальних дисциплін та у процесі їх викладання; наповнюються та оновлюються електронні навчальні курси дисциплін, розміщених на платформі MOODL.

Все навчально-методичне забезпечення кожної навчальної дисципліни також розміщено у інституційному репозитарії (<https://bit.ly/3jWUv4V>) та на платформі Moodle (<https://bit.ly/3Ilqgc8>).

Для перевірки робіт на виявлення відсотку текстових збігів в університеті укладено договори про співпрацю з ТОВ «Антиплагіат» та ТОВ «Плагіат» й використовуються онлайн-сервіси Unicheck (<https://bit.ly/3Ex5ie7>) та Strikeplagiarism (<https://strikeplagiarism.com>), а також безплатний ресурс Edubirdie, посилання на який розміщено для здобувачів та НПП на сайті бібліотеки (<https://bit.ly/3GX63yG>).

Всі освітні компонент ОНП забезпечені навчально-методичними розробками, навчальними посібниками та підручниками, засобами наочності (презентації, навчальні відеофільми, плакати, схеми, таблиці тощо), необхідним технічним обладнанням.

Отже, інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності у МНАУ на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти дозволяє забезпечити якість освітнього процесу здобувачів освітнього ступеню «Доктор філософії».

3) Загальна інформація про навчально-матеріальну базу

Для здійснення підготовки здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті створена відповідна навчально-матеріальна база, яка дозволяє забезпечити якісну підготовку здобувачів вищої освіти. Університет має в своєму розпорядженні 5 навчальних корпусів загальною площею 27930,2 кв. метрів:

- головний навчальний корпус (вул. Георгія Гонгадзе, 9), загальною площею 7643,6 кв. метрів;
- навчальний корпус №1 (вул. генерала Карпенка, 73), загальною площею 6331,8 кв. метрів;
- навчальний корпус №2 (вул. Крилова, 17а), загальною площею 7290,1 кв. метрів;
- навчальний корпус №5 (вул. Георгія Гонгадзе, 3а), загальною площею 5207,2 кв. метрів;
- навчальний корпус Інституту післядипломної освіти та гуртожиток №3 Миколаївського НАУ (пр. Героїв України, 91 а), загальною площею 1457,5 кв. метрів.

Здобувачі вищої освіти забезпечені приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями загальною площею 18885,2 кв. метрів, зокрема: для занять здобувачів вищої освіти (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії тощо) – 14335,9 кв. метрів; комп'ютерні лабораторії – 3037,2 кв. метрів, спортивні зали – 1512,1 кв. метрів. Площа бібліотеки МНАУ разом з читальними залами складає 1368 кв. метрів, гуртожитки – 13087,4 кв. метрів, їдальні та буфети розташовані на 848,2 кв. метрів метрів.

Ліцензований обсяг у МНАУ за всіма рівнями вищої освіти та на певних рівнях вищої освіти за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, для яких запроваджено додаткове регулювання становить – 4013 осіб. Заявлений ліцензований обсяг на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти при його збільшенні на 10 осіб за ОНП Агрономія і ОНП Менеджмент становитиме 48 осіб (з 38 осіб на 48 осіб).

Враховуючи ліцензований обсяг спеціальностей МНАУ 4013 осіб та його збільшення на заявленому третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти – на 10 осіб, що становить 4023 особи, забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (площа на одного здобувача вищої освіти) складає:

$$\frac{\text{Загальна навчальна площа приміщень}}{\text{загальний ліцензований обсяг + ліцензований обсяг, що заплановано}} \bullet = \frac{18885,2}{4013+10} = 4,7 \text{ кв.метрів.}$$

Отже, на одного здобувача вищої освіти припадає навчально-лабораторних приміщень 4,7 кв. метрів, що призначені для використання за спеціальностями

відповідно до отриманих ліцензій, що дозволяє забезпечити на 100% робочими місцями.

Наявні приміщення (навчальні, адміністративні, службові, побутові, спортивні) Миколаївського НАУ відповідають санітарно-гігієнічним нормам, вимогам нормативних документів з охорони праці та правил пожежної безпеки, державним будівельним нормам України ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», що затверджені наказом Держкоммістобудування України від 27.06.1996 р № 117.

Усі корпуси університету оснащені засобами охоронно-пожежної сигналізації, встановлено камери відеоспостереження, пандуси, облаштовано кнопки виклику відповідальної особи.

Для організації колективного захисту учасників освітнього процесу університету підготовлені та використовуються найпростіші укриття, підвальні або цокольні приміщення навчальних корпусів та гуртожитків університету. Евакуаційні шляхи приведені у відповідність до норм законодавства, встановлені покажчики руху та відповідні таблички. Проводиться робота щодо забезпечення відповідних умов у приміщеннях, які використовуються для організації колективного захисту учасників освітнього процесу.

Об'єктова система оповіщення з практичним запуском сигнально-гучномовного пристрою підключена до загальнодержавної системи оповіщення.

4) Використання навчального обладнання лабораторій

З метою якісної підготовки здобувачів вищої освіти Миколаївський НАУ оснащений навчальними аудиторіями, навчальними лабораторіями та спеціалізованими кабінетами, обладнання яких сприяє науковій організації науково-педагогічної праці викладачів та ефективної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Матеріально-технічна база з підготовки здобувачів становить:

- обладнані кабінети зі спеціальних дисциплін з використанням можливостей надання здобувачам якісної освіти через застосування мультимедійного обладнання;
- якісне комплексне методичне забезпечення, підготовлене для проведення освітньої діяльності та розкриття сутності всіх компонентів ОП;
- технічне забезпечення з використанням сучасного обладнання, яке надає можливості наочно відображати теоретичний матеріал і розкривати практичні аспекти;
- спеціалізовані лабораторії з ПЕОМ, які містять все необхідне обладнання та програмне забезпечення для викладання дисциплін і підвищення якості надання освітніх послуг здобувачам.

У спеціалізованих комп'ютерних лабораторіях на комп'ютерах встановлено та використовується під час викладання дисциплін навчального плану обов'язкове і спеціальне програмне забезпечення:

- Корпоративне ліцензування «Volume Licensing», Parent program: OPEN 93947897ZZE1608, Software Assurance (SA) №63986644, 63986649, 63986652: Office Pro Plus 2013 with SP1;

- MEDoc;

- Project Expert;

- Законодавча база «Liga Закон»;
- хмарні сервіси Gmail, Google Документи, Таблиці та Презентації.

Здійснення тестового контролю знань здобувачів організоване за допомогою відповідного програмного забезпечення: тестових програм Assist2; Moodle.

Задля реалізації освітнього процесу ОНП Менеджмент третього (освітньо-наукового) рівня використовується такий аудиторний фонд:

- Головний навчальний корпус, вул. Георгія Гонгадзе, 9: кабінет соціальних дисциплін № 211 (50,4 м²); Лабораторія кафедри інформаційних систем і технологій № 305 (64,6 м²); лабораторія кафедри інформаційних систем і технологій № 309 (73,3 м²);

- Навчальний корпус № 5, вул. Георгія Гонгадзе, 3а: навчально-наукова лабораторія «Менеджменту та консалтингу» № 207 (49,78 м²); науково-дослідницька лабораторія кафедри економіки підприємств № 108 (52,4 м²); кабінет кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки № 306 (72,0 м²); кабінет економічної кібернетики і математичного моделювання № 104 (74,1 м²); лабораторія кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання № 209 (61,2 м²); кабінет іноземних мов № 201 (53,6 м²); кабінет кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу № 210 (52,1 м²); тренінговий центр факультету менеджменту № 220 (45,9 м²).

З метою організації освітнього процесу ОНП Агрономія третього (освітньо-наукового) рівня задіяно такі навчальні аудиторії та лабораторії:

- Головний навчальний корпус, вул. Георгія Гонгадзе, 9: лекційна аудиторія кафедри економічної теорії і суспільних наук № 101 (110 м²); лабораторія кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій № 309 (73,3 м²);

- Навчальний корпус № 1, вул. Генерала Карпенка, 73: лабораторія землеробства № 408 (48,0 м²); кабінет рослинництва № 308 (50 м²); навчально-наукова ґрунтово-агрохімічна лабораторія № 111 (57,7 м²); кабінет геодезії, землевпорядкування, с.-г. меліорації, екології та радіобіології № 407 (66,0 м²);

- Навчальний корпус № 5, вул. Георгія Гонгадзе, 3а: лабораторія кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання № 209 (61,2 м²); лекційна аудиторія кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки № 302 (136,1 м²); кабінет економічної кібернетики і математичного моделювання № 104 (74,1 м²); кабінет іноземних мов № 201 (53,6 м²).

Наразі у МНАУ використовуються 778 ПЕОМ, 116 багатофункціональних пристроїв, 3D-принтери. Враховуючи зазначений ліцензований обсяг Миколаївського НАУ, забезпеченість комп'ютерними робочими місцями на 100 здобувачів становить: кількість роб. місць / (ліц. обсяг+заявлений обсяг) x 100 = 778 / (4013+10) x 100 = 19,3 од.

Для здобувачів вищої освіти створено доступ до глобальної мережі Internet, забезпечено можливість використання в освітньому процесі електронних посібників і навчальних мультимедійних програм, онлайн курсів.

В університеті створено умови до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання, у т. ч. при підготовці фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем. У освітньому процесі використовуються аудиторії зі стаціонарним та переносним мультимедійним обладнанням, які дозволяють

працювати з електронними навчально-методичними забезпеченням освітніх компонентів, що передбачають велику кількість ілюстративних матеріалів (рисунок, графіки, карти, схеми, фотографії, відеофрагменти, звукові ряди, інтерактивні моделі), що сприяє високому рівню ефективності освітньо-наукової діяльності.

Забезпеченість мультимедійним обладнанням в університеті для одночасного використання в навчальних аудиторіях складає:

$82 \text{ стац.обладн. ауд.} / 174 \text{ всього ауд.} \times 100\% = 47\%$. А також з урахуванням «мобільної» мультимедійної техніки: $115 \text{ всього обладн. ауд.} / 174 \text{ всього ауд.} \times 100\% = 66\%$, що більше нормативу Ліцензійних умов на 41%.

Для організації освітнього процесу докторів філософії **ОНП Менеджмент** забезпеченість стаціонарним мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях складає:

$7 \text{ стац. обладн. ауд.} / 11 \text{ всього ауд.} \times 100\% = 63,6\%$. З урахуванням переносної «мобільної» мультимедійної техніки: $10 \text{ всього обладн. ауд.} / 11 \text{ всього ауд.} \times 100\% = 91\%$, що більше нормативу Ліцензійних умов на 66%.

Для організації освітнього процесу докторів філософії **ОНП Агрономія** забезпеченість стаціонарним мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях складає:

$7 \text{ стац. обладн. ауд.} / 10 \text{ всього ауд.} \times 100\% = 70\%$. А також з урахуванням переносної «мобільної» мультимедійної техніки: $9 \text{ всього обладн. ауд.} / 10 \text{ всього ауд.} \times 100\% = 90\%$, що більше нормативу Ліцензійних умов на 65%.

Аудиторний фонд, обладнання лабораторій та спеціалізованих кабінетів, що забезпечують освітній процес на третьому (освітньо-науковому) рівні є достатнім для виконання ОНП та якісного забезпечення освітнього процесу.

5) Використання спортивних залів, стадіонів

У МНАУ створені сприятливі умови для занять фізичною культурою і спортом. Так, функціонує чотири спортивні зали (загальна площа 1512,1 кв. метрів), що використовуються відповідно до їх цільового призначення, де проводять спортивні заняття, а також спортивно-масові заходи університетського, міського, обласного рівня тощо.

З метою залучення здобувачів вищої освіти до спортивних секцій університету на початку навчального року – традиційно проводиться презентація спортивних секцій кафедри фізичного виховання.

Навчально-тренувальна робота спортивних секцій охоплює такі види спорту: баскетбол; волейбол; футбол; настільний теніс; легка атлетика; гирьовий спорт; бадмінтон; вільна боротьба; спортивний туризм; карате; шахи; загальна фізична підготовка.

В спортивних залах розміщено спортивні обладнання та інвентар, що задовольняє потребу для проведення освітнього процесу та самореалізації активної особистості у сфері фізичної культури та спорту.

б) Використання інших об'єктів соціальної інфраструктури

Соціальна інфраструктура Університету постійно розвивається. Умови для освітнього процесу здобувачів вищої освіти, а також для роботи науково-педагогічних працівників та обслуговуючого персоналу є добрими.

Здобувачі вищої освіти Університету можуть користуватися гуртожитками, їдальнями, буфетами, спортивними спорудами, бібліотеками та читальними залами, які розташовані на базі університету. Функціонують: медпункт, котельня, майстерні, гаражі, склади та інші допоміжні об'єкти і приміщення. Всі об'єкти і споруди підключені до центральних систем опалення, водопостачання та каналізації.

На початку семестру, перед проходженням навчальних та виробничих практик, занять в умовах виробництва, екскурсіями ЗВО проходять інструктажі з охорони праці та техніки безпеки. З червня 2021 р. у МНАУ проводиться вакцинація бажаючих НПП та здобувачів від COVID-19. Забезпечення та збереження психологічного здоров'я здобувачів відбувається шляхом створення доброзичливої атмосфери та підтримки. У МНАУ діє психолого-педагогічна лабораторія (<http://surl.li/arzyu>), основними напрямками роботи якої є: діагностика, корекція, реабілітація, профілактика психологічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Університет має 3 гуртожитки загальною площею 13087,4 м.кв., на 558 місць блочного типу з кімнатами на 2-3 здобувача вищої освіти. На одного здобувачі у гуртожитку припадає 10,2 кв. метрів житлової площі. Здобувачі ступеню освіти «Доктор філософії» також забезпечуються місцями в гуртожитку.

У кожному гуртожитку працює медпункт. Також підписано договори про проведення профілактичних оглядів та невідкладної медичної допомоги для здобувачів, що навчаються в МНАУ, з Миколаївської міською лікарнею № 4 і міською поліклінікою № 3.

Кількість здобувачів, що потребують гуртожиток становить 296 осіб, всі вони проживають у гуртожитках університету. Таким чином забезпеченість здобувачів вищої освіти, що потребують проживання у гуртожитку, складає 100% від потреби:

$$\frac{\text{кількість здобувачів ВО, що проживають у гуртожитку}}{\text{кількість здобувачів ВО, що потребують гуртожиток}} \cdot 100\% = \frac{296}{296} \cdot 100\% = 100\%.$$

Соціальний захист здобувачів вищої освіти – один із найважливіших напрямів Програми діяльності Університету, спрямованої на вирішення таких завдань: підвищення життєвого рівня здобувачів вищої освіти; поліпшення умов навчання; створення належних побутових умов проживання здобувачів вищої освіти у гуртожитках (вартість проживання – 604 грн. на місяць); розвиток системи громадського харчування (комплексний обід – 30 грн.); звільнення студентів-сиріт від сплати за проживання в гуртожитку тощо.

МНАУ має 5 пунктів харчування (їдальні та буфети) загальною площею 848,2 кв.м.).

Медичне обслуговування здобувачів вищої освіти і співробітників здійснюється чотирма медичними пунктами, які займають площу 418,8 кв.м.

Методичним центром культурно-виховної роботи, місцем формування атмосфери порозуміння і злагоди, дружніх взаємин між здобувачів вищої освіти та

розвитку творчих здібностей учасників освітнього процесу є факультет культури і виховання.

Ідею естетичного виховання пропагують гуртки художньої самодіяльності: народний студентський хоровий колектив «Калина»; народна студія естрадного вокалу; народний студентський театр «М.А.С.К.А.»; народний театр естради «Агронавти»; народна студія розмовного жанру; народний ансамбль танцю «Золотий колос»; студія гри на музичних інструментах; студія образотворчого мистецтва «Чарівна скринька».

В університеті є чотири актових зали розраховані на 990 посадочних місць.

7) Доступність до навчальних приміщень

В університеті забезпечено доступ до навчальних приміщень для маломобільних груп населення, зокрема для осіб з порушеннями опорно-рухового апарату. При вході до головного навчального корпусу відсутні сходинки у запасному виході; висота дверного порогу становить 0,02 м; в інших корпусах вхід обладнано пандусами; зовнішні двері виготовлені з металопластику, за розмірами та формою відповідають встановленим вимогам – в нижній частині дверного полотна міститься протиударна смуга, оглядова панель – на висоті 0,9 м від рівня підлоги.

На 1 поверсі навчальних корпусів – просторі вестибюлі, лекційні зали та аудиторії, що забезпечують проведення занять з усіх дисциплін для академічних груп, у складі яких є особи з числа маломобільних груп населення. Доступною для зазначених осіб є також територія, прилегла до будівель університету. Вхід до гуртожитків також обладнаний пандусами.

Таким чином, підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти із урахування заявленого ліцензованого обсягу 48 осіб повністю забезпечена інформаційними ресурсами, навчальними аудиторіями, спеціалізованими лабораторіями та кабінетами, обладнанням та устаткуванням, необхідним для підготовки здобувачів освітнього ступеню «Доктор філософії».

Матеріально-технічна база Миколаївського національного аграрного університету відповідає Ліцензійним умовам підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти, зокрема ОНП Менеджмент та ОНП Агрономія.

3. Освітньо-наукове середовище та міжнародна діяльність МНАУ для потреб та інтересів здобувачів вищої освіти

Під час реалізації ОП здобувачів освітнього ступеня «Доктор філософії» відбувається поєднання навчання і досліджень. Функціонує НТТ молодих науковців (<https://bit.ly/31kFeVf>), метою діяльності якого є формування та розвиток особистості молодого науковця, висококваліфікованого фахівця.

Для апробації результатів наукових досліджень університетом надаються наступні можливості:

- видається Вісник аграрної науки Причорномор'я (<https://bit.ly/3LJjNBQ>), що входить до Переліку наукових фахових видань України (категорія Б) і розміщено у

наступних міжнародних наукометричних базах: Google Scholar, ResearchBib (Японія), The International Journal Impact Factor (IJIFACTOR), Journal Factor та ін;

- випускається електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics», яке входить до Категорії Б електронних періодичних видань, що включаються до Переліку наукових фахових видань України (галузь науки: економічні науки), в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (затверджено наказом МОН України від 07.11.2018 р. № 1218).

- щорічно університетом проводиться понад 10 наукових, науково-практичних заходів міжнародного та всеукраїнського рівнів, реєстрованих УкрІНТЕІ, в яких здобувачі можуть брати участь з метою апробації результатів дисертації;

- діє міжкафедральний науковий семінар, робота якого регламентована Положенням про функціонування спеціалізованої вченої ради та порядок забезпечення підготовки до захисту дисертацій.

У 2022 році проведено 3 прийоми до аспірантури. Зараховано на навчання до аспірантури 28 осіб, з них – 21 за контрактом. Навчання в докторантурі проходять 5 докторантів. Зараховано у 2022 році до докторантури 3 особи (план виконано). У квітні-травні 2023 році проведено 1-й етап вступної компанії до аспірантури, на навчання за контрактом зараховано 11 осіб.

У 2022-2023 н.р. науково-педагогічними працівниками університету захищено 3 кандидатські дисертації, вчене звання професора (2) та доцента (7) одержали 9 НПП.

На факультетах триває науково-дослідна робота в рамках виконання зареєстрованих ініціативних тем в УкрІНТЕІ. Станом на 10.07.2023 р. Миколаївським НАУ зареєстровано 55 тем, серед них: обліково-фінансовим факультетом – 7, факультетом менеджменту – 14, факультетом ТВППТСБ – 6, факультетом агротехнологій – 18, інженерно-енергетичним факультетом – 9, факультетом культури й виховання – 1.

Обсяг фінансування НДР за 2022 рік склав 17848,7 тис. грн (у 2021 р. – 15650,0 тис. грн), у тому числі по держбюджету 3056,9 тис. грн на виконання трьох тем, базове фінансування 471,9 тис. грн, спеціальний фонд – 14319,9 тис. грн. У 2023 році продовжено виконання проєкту «Розроблення інноваційної ресурсо- та енергозберігаючої смарт-технології вирощування високоякісного зерна пшениці озимої на зрошенні», за рахунок коштів державного бюджету в сумі 900,00 тис. грн науковий керівник – проф. Панфілова А.В.; у 2022 році закінчено виконання проєктів «Інноваційні еколого-безпечні технології вирощування соргових культур для забезпечення альтернативних джерел енергії» за рахунок коштів державного бюджету в сумі 513,6 тис. грн, науковий керівник – проф. Дробітько А.В.; «Розробка технології прогнозування м'ясної та молочної продуктивності с.-г. тварин на підставі багатовимірних інформаційно-статистичних методів» за рахунок коштів державного бюджету в сумі 353,1 тис. грн, науковий керівник – доцент Луговий С.І.

Надзвичайно важливим залишається питання участі, та головне, місця університету, у визнаних всеукраїнських та міжнародних освітніх рейтингах. У Всеукраїнському рейтингу університетів «ТОП 200 Україна 2023» М НАУ посів 89 місце серед 200 , друге місце серед ЗВО Миколаївщини та четверте – серед аграрних університетів України). У 2023 році МНАУ за показниками «Scopus»

(<https://osvita.ua/vnz/rating/51741/>) посів 98 сходинок (серед 239) з індексом Гірша = 19.

Станом на 10.07.2023 р. кількість статей, розміщених у науково-метричній базі Scopus, складає **464**, у т.ч. за 2023 рік – **41** з індексом Гірша **19**. У НМБД Web of Science маємо **300** публікацій, у т.ч. за 2023 рік – **15** з індексом Гірша **18**.

За 2022 н.р. та 1 півріччя 2023 р науковцями отримано 4 патенти та 36 авторських свідоцтва.

За результатами державної атестації наукової діяльності університетом отримано фінансування на 2022 та 2023 роки по аграрним наукам 302,6 та 325,8 тис. грн відповідно, по суспільним наукам – 6,0 та 5,5 тис. грн.

Університетом укладено угоду з компанією «MZURI WORLD» та товариством з обмеженою відповідальністю «Агріпрайм», в рамках якої розроблено та затверджено «Програму наукового забезпечення впровадження технології системи смугового землеробства MZURI PRO-TILL за умов природного та штучного зволоження Південного Степу України на 2022-2026 рр».

3 вересня 2022 року розпочато виконання технічного завдання «Підвищення продуктивності зернових і технічних культур України та збереження родючості ґрунтів в умовах змін клімату» з розвитку в університеті наукового напрямку «Аграрні науки та ветеринарія», що фінансується за результатами державної атестації закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності. Для виконання технологічного завдання закладено дослід з використання смугової технології MZURI PRO-TILL на полях під посів ріпаку озимого та пшениці озимої за умов природного та штучного зволоження; закладено дослід з використання ґрунтообробних знарядь бренду «Лозівські машини» після збирання ячменю озимого, закладено дослід з використанням біопрепаратів у технології вирощування сорго цукрового, проведено аеродинамічний моніторинг стану посівів за допомогою квадрокоптера DJI Phantom 4. Результати перспективних досліджень будуть впроваджені у підрозділі «Дослідне поле» університету, що сприяє кращій підготовці здобувачів вищої освіти та науковців.

У 2023 року в університеті проведено Міжнародний форум «Продовольча безпека України в умовах післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри». За програмою Форуму в режимі офлайн на інноваційному полігоні з трансферу сучасних технологій в агропромисловому комплексі МНАУ проведено щорічний Міжнародний День поля. Захід відвідало понад 928 осіб, серед яких представники Державного університету Колорадо (США), Латвійського університету природничих наук та технологій (Латвія), Державного науково-дослідного інституту польових культур «Селекція» (Республіка Молдова) та ін. Учасникам заходу було презентовано 240 сортів зернових колосових культур та 31 гібрид ріпаку озимого відомих вітчизняних і зарубіжних компаній, а також систему смугового землеробства MZURI Pro-Till, сучасну сільськогосподарську техніку (LOZOVA MASHINERY, JOHN DEER, LEMKEN, NEW HOLLAND, CLAAS, AMAZONE, MZURI WORLD Sp. zo. o, JCB, KUHN та ін).

Вченими університету до Міжнародного Дня поля підготовлено «Каталог сортів зернових культур, представлених на демонстраційному полігоні Миколаївського національного аграрного університету у 2023 році», підготовлено та видано збірник тез.

У рамках розширення партнерських відносин у сфері освіти і науки продовжено співпрацю за договорами із зарубіжними освітніми закладами, зокрема: Інтегральним університетом Лакнау (Уттар-Прадеш, Індія), Державним аграрним університетом Молдови та укладено договір про співпрацю з Державним науково-дослідним інститутом польових культур «Селекція» (Молдова).

Завершено співпрацю в рамках спільної україно-американської програми ДОБРЕ («Децентралізація приносить кращі результати та ефективність») (DOBRE) за підтримки Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), яка реалізувалася спільно з Краківським економічним університетом (Польща).

У 2023 році продовжено роботу в межах міжінституційної співпраці в рамках альянсу NAWA. Бюджет проєкту (2022-2024 рр.) – 3 731,98 євро. Взято участь у заходах за проєктом, зокрема: оргзустрічі «Supporting the cooperation of the University of Opole with Ukrainian universities within the FORTHEN Alliance», FORTHEN short-term mobilities for Ukrainian students; academic mobilities within a project call KA107 (Польща). Загалом 7 відряджень до Польщі викладачів (від 4 до 7 днів) та стажування 2 аспірантів (14 днів).

Підписано угоди в рамках грантової програми Еразмус KA107 з університетами Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина), Ополе (Польща), і Відземе (Латвія). За умовами цих угод у представників МНАУ є можливість безкоштовно підвищити кваліфікацію і читати лекції в ЗВО-партнерах.

На початку 2023 року подано заявки до Департаменту освіти ЄС для участі у наступних грантових проєктах:

- 2 заявки для проєктів Еразмус Жан Моне – по 30000 євро на 2 роки;
- Еразмус+ («Роль регіональних університетів у розвитку малого та середнього підприємництва в аграрному секторі» Ленкорань, Азербайджан;
- Еразмус+ «Трансформація навчальних планів та інтеграція елементів освіти для сталого розвитку для спеціалістів у галузі наук про життя» Львів, Україна).

Продовжується робота за проєктом «Побудова європейської моделі сільськогосподарського землекористування в інтересах сталого розвитку». Даний проєкт отримав фінансування від Департаменту освіти ЄС і буде виконуватись протягом 2 років.

У рамках співпраці з університетом Вайєнштефан-Тріздорф за грантом Німецької служби академічних обмінів ДААД виконується спільний проєкт з оцифрування навчальних матеріалів у аграрних ВЗО України і Німеччини (Проєкт Діджиталізація навчальних програм в аграрних університетах України). Також продовжується робота над проєктом та Управління даними для фермерів України UFMD (Ukrainian Farm Management Data). Завдяки співпраці здобувачі вищої освіти можуть проходити профільну практику на підприємствах аграрного сектору Німеччини протягом 4 місяців, з яких 1 місяць – теоретичний курс.

У 2022-2023 навчальному році 12 здобувачів вищої освіти університету пройшли практику за кордоном. Країни, в яких стажувались здобувачі – Німеччина і Швейцарія.

Міжнародна співпраця університету зі світовою освітньою і науковою спільнотою надає можливість здобувачам вищої освіти отримувати європейський досвід управління. Завдяки співпраці з університетом Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина) здобувачі університету мають можливість отримувати подвійний

диплом за магістерською програмою «Аграрний менеджмент» (The accreditation of ACQUIN is valid until September 2029).

Отримано безкоштовний для науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Університету доступ до курсів платформи FutureLearn. Дана платформа надає доступ до більш ніж 600 курсів 46 університетів Великої Британії.

На постійній основі кафедрою іноземних мов проводяться щотижневі онлайн заняття у різних підсекціях «Лінгваклуб англійської мови (Countrystudy)» за участю викладача з Великобританії Ендрю Несса «Німецькомовний клуб» та «Herbion (латина)».

Таким чином, Миколаївський національний аграрний університет має всі підстави (науково-методичну та інформаційну базу, кадровий склад, інноваційний потенціал, матеріально технічне забезпечення) для підготовки здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої – з ліцензованим обсягом 48 осіб (збільшення з 38 на 48 осіб).